

Industrie of natuur?

'Nee, dat is een onmogelijke keuze. De wereldbol kan niet zonder natuur, maar dat betekent niet dat we industrie kunnen wegstrepen. Interessanter is de vraag of we een bedrijf als Tata Steel in Nederland kunnen huisvesten op een manier die in harmonie is met het klimaat.'

Markt of overheid?

'Ook een tegenstelling die niet bestaat. Er is geen functionerende markt zonder overheid, en een centraal geleide economie vanuit de overheid werkt ook niet. Ik wil niet politiekje spelen door valse tegenstellingen uit te vergroten en elkaar daarmee de hersenen in te slaan.'

RIK GRASHOFF

**'DE VRIJE MARKT
IS EEN FICTIE'**

'Tropischeplantenkwekerij Ammerlaan in Pijnacker pompt warmte op uit de aarde. Daarmee kunnen ook een aantal woningen in de omgeving worden verwarmd. Je moet je nek uitsteken als ondernemer om zo'n project van de grond te krijgen.'

Uit eigen ervaring weet GroenLinks-Kamerlid Rik Grashoff hoe moeilijk het is om een eigen onderneming te starten. Dus petje af voor wie dat lukt. Maar 'als politicus kom ik op voor de natuur.'

Meeregeren

'We hadden graag meegeregeerd. Die ambitie mag je ook verwachten na zo'n verkiezingsuitslag. Wij zijn ook geen partij die aan de zijlijn staat en het beter weet. Kijk maar naar alle gemeenten waarin we in de coalitie zitten. Maar de standpunten lagen gewoon te ver uiteen. En dat zien we ook terug in het regeerakkoord. Dit kabinet is wel geframed als het groenste ooit, maar daar hebben wij en anderen vrij snel doorheen geprikt. De ambities zijn goed, maar de concrete maatregelen zijn niet aangedurfd. Het is hooguit het minst grijze kabinet.'

Rol bedrijfsleven

'Zonder bedrijfsleven geen samenleving, zo simpel is het. Je hebt het bedrijfsleven nodig om dingen te maken en te bedenken. GroenLinks staat ook niet tegenover de industrie. Maar winst is niet per definitie iets dat je wilt nastreven. De vrije markt is een fictie. Je moet grenzen afspreken, met sociaal en milieu als pilaren. Die heb je keihard nodig, ook om een gelijk speelveld voor werkgevers te creëren. Anders krijg je een *race to the bottom*.'

Ondernemerschap

'Mijn vader was boekhouder bij een ijzer- en staalhandel. Zelf heb ik geprobeerd een adviesbureau in de stedelijke ontwikkeling op te zetten, maar dat lukte niet. Ik zal te jong zijn geweest, en mijn netwerk nog te klein. Ik heb gemerkt hoe moeilijk het is om een onderneming te starten, wat er allemaal bij komt kijken. Sindsdien heb ik bewondering voor mensen die het wél lukt.'

Politieke interesse

'Als kind had ik een fascinatie voor techniek en bouwen. Ik kon me erover verwonderen dat een brug die wordt aangelegd blijft staan en dat je ook wéét dat die blijft staan. Later ging ik me meer verdiepen in hoe de samenleving in elkaar steekt en verandert. Op mijn

16de zat ik in de leerlingenraad en later was ik een van de oprichters van studentenvakbond LSVB. Ook bij de oprichting van GroenLinks was ik betrokken. De voorlopers van GroenLinks vond ik drie keer niks.'

'Ik heb veertien jaar in de lokale politiek gezeten. Dat was boeiend, je kunt veel doen lokaal. Vergelijk dat met een Kamerlid die één van de 150 is en een beperkte portefeuille heeft. Maar 85 procent van de besluitvorming wordt wel in Den Haag bepaald. Daar komen de wetgeving en het geld vandaan.'

Haagse regels

'Er valt veel te verbeteren aan de werkwijze van de Tweede Kamer. Pas aan het eind van de week wordt bijvoorbeeld de vergaderagenda voor de week daarop openbaar gemaakt. Als Kamerlid kun je je dus pas laat voorbereiden. Ook de planning van vergaderingen in de plenaire zaal vind ik een probleem. Het kan voorkomen dat een debat dat je eind van het jaar als Kamerlid aanvraagt pas in mei aan de beurt is. Is dat dan nog actueel?'

Groenste

'In 2016 ben ik door Natuurmonumenten uitgeroepen tot Groenste Politicus en kreeg ik de groene Kamerzetel die in mijn werkkamer staat. Ik was heel blij met die titel. De biodiversiteit in Nederland is afgenomen als gevolg van de manier waarop we landbouw bedrijven. In 2015 heb ik het voortbestaan van weidevogels op de Kameragenda gezet. Dat staat voor mij symbool voor het totaal van het vraagstuk van landbouw en natuur. Met dat onderwerp haal je niet snel de koppen in de krant. De natuur kan zelf niets zeggen, dus daar moet je voor opkomen als politicus.' ■

GEEFT ZICHZELF EEN: 7,5

Lees het uitgebreide interview met Rik Grashoff op www.opiniebladforum.nl